No. 18. 1837

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk Nieuws- Blad.

Zaturdag 21 Januarij.

Van de BREDASCHE COURANT *verschijnt dagelijks eene* Tweede Uitgave, *inhoudende: de jongste Fransche Nieuwstijdingen, de Parijsche Beurs van den vorigen dag en de Antwerpsche Beurs van denzelfden dag. Deze tijdingen, per Correspondentie ontvangen, zijn de Parijsche en Brusselsche Dagbladen 24 uren vóór. De Geabonneerden of andere belangstellenden, welke deze Uitgave verlangen, gelieven aan het Postkantoor of aan hunne Boekhandelaars opgave daarvan te doen.*

F R A N K R IJ K.

PARIJS, den 18den Januarij.

Nadat gisteren in de kamer van afgevaardigden de redevoering van den heer *Berrijer*, die de interventie ten voordeele van don *Carlos* verlangde, door den heer *Guizot* beantwoord was en tot eene vrij levendige woordenwisseling had geleid, is aan het slot der zitting de heer *Mauguin* aan het woord gekomen, welke verlangde, niet dat men gewapend tusschen beide kwam; maar het gouvernement der koningin-regentes van de middelen voorzag, waardoor de oorlog tegen don *Carlos* kon ten einde gebragt worden: de noodige geldmiddelen namelijk; dat men zich ten waarborg stelde eener leening door het Spaansch gouvernement te sluiten; hij zeide, dat Frankrijk, door zijne weifelende houding, eindelijk alle zijne bondgenooten zou verliezen, en verklaarde tegen het adres te zullen stemmen.

In de zitting van heden was het in de eerste plaats de heer *Hervé* die aan het woord kwam, om als lid van de meerderheid der commissie van het adres, het artikel in beraadslaging te verdedigen, en voorts het door de heeren *Thiers* en *Ruan* aangevoerde, opzigtelijk de interventie te bestrijden. Zich aan algemeene beschouwingen overgevende, betoogde de spreker, dat de kwestie der interventie op tweederlei wijze kon beschouwd worden, namelijk, in voege als die bij absolute gouvernementen, en bij de constitutionele in gebruik was; de eerste zagen daarin slechts de gelegenheid om hunne eer- en heerschzucht te bevredigen; de laatste gingen daartoe niet dan na rijp beraad en met goed verstand over; in het onderhavige geval nu trok de oppositie met de absolute gouvernementen eene lijn. De kwestie zelve daarna behandelende, geloofde de heer *Hervé* niet met den heer *Thiers*, dat in Spanje de stoffe voorhanden was voor een gouvernement van het juiste midden; hij toonde vervolgens al het bezwaar eener tusschenkomst aan; dat er eene onbepaalde bezetting zou noodig zijn, en de karlisten in het gebergte wijkende, toch niet bereikt of vernietigd konden worden. Voor het breken met Engeland behoefde men niet beducht te zijn; » het beste bondgenootschap, – zei de de spreker, – is uw zwaard en uw regt.»

Na den heer *Hervé* voerde de heer *Odillon Barrot* het woord, om een lijnregt tegenovergesteld gevoelen voor te staan. Volgens dezen redenaar was er geen twijfel omtrent de beschouwing der kwestie; in Spanje toch zag men een gevestigd gouvernement dat denzelfde oorsprong als het fransche had, en daartegenover eene absolute vlag, die de restauratie ten doel had, een vonk, die Spanje en welligt Frankrijk zou verdeelen; kon er dan twijfel omtrent de keuze bestaan? De heer *Odillon Barrot* zocht verder het gemakkelijke eener interventie te betoogen, met het voorbeeld van Bilbao aan te halen, waar eenige engelsche artilleristen voldoende waren geweest om het beleg op te doen breken; hij viel het ministerie aan, dat het, na de aanneming van de constitutie van 1812 in Spanje, hoezeer men derzelver bepalingen had willen wijzigen, de hand van dat land afgetrokken had, omdat hetzelve, naar zijne meening, in Spanje en in Portugal het beginsel der volkssouvereiniteit heatte; hij viel voorts de staatkunde van het bestuur aan, voorál den geest der doctrinaire partij; klaagde, dat men zich niet aan het bondgenootschap met Engeland hield, prees den heer *Thiers* en deszelfs medeambtgenooten, dat zij, getrouw aan hunne gevoelens, aan het beginsel en de wetten van het constitutioneel gouvernement, zoo als hij zich uitdrukte, gehecht waren gebleven; klaagde al verder over de onverdraagzaamheid der doctrinaire partij, die van lieverlede de bekwaamste lieden uit het bestuur wist te verwijderen. Intusschen had hij voor zich vertrouwen in 's lands toekomst; Frankrijk kon niet altijd onzijdig blijven tusschen de twee groote beginselen die elkander in Europa bestrijden; wat zijne stemuitbrenging betrof, deze kon niet twijfelachtig wezen. Ofschoon de vrij hevige taal van den heer *Barrot* eene oogenblikkelijke beweging in de kamer veroorzaakte, kon zijne rede, na al het voortreffelijke voor en tegen de zaak in de vorige zittingen gezegd, weinig blijvenden indruk maken noch het gevoelen der kamer nader bestemmen. Bij het vertrek van den post duurde de discussie nog steeds voort.

De vierdaagsche beraadslaging in de kamer, enkel over de paragraaf betrekkelijk Spanje, begint het geduld der leden uit te putten. Men houdt echter deze langdurige discussie niet voor verloren, dewijl door haar de onderscheidene gevoelens die de kamer verdeelen duidelijk zijn uitgekomen. Onder de uitgesprokene redevoeringen heeft vooral die van den welsprekenden *Berryer* indruk gemaakt, zoo zelfs, dat dezulke der leden, wier beginselen geheel en al met de zijne strijden, niet nalaten konden hem toe te juichen. De interventie ten voordeele van don *Carlos* inroepende, kon hij, door, voor wat het beginsel van behoud betreft, met het ministerie in te stemmen, bij vergelijking en gevolgtrekking, uit de rede van den heer *Guizot*, waar deze den verderen stap op de baan der [illegible] den heer *Thiers* bestreed, tot het besluit komen, dat het ministerie niets beter te doen had, dan of geheel onzijdig te blijven, of zelfs voor don *Carlos* te intervenieren; door welke fijn gesponnen redenering de heer *Guizot* zich alsnu wel genoodzaakt zag, in zijne beantwoording van de rede des heeren *Berrijer*, meer bepaald zich uit te laten, dat de constitutionele zaak in Frankrijk naauw aan die der koningin verbonden is, doch waardoor de heer *Guizot* thans den schijn op zich laadde, van zich niet gelijk te blijven welke gelegenheid, om zulks op te merken, de heer *Berrijer* weder niet ongebruikt voorbij liet gaan. De lange discussie in de kamer over de spaansche zaak doet vreezen, dat de kamer den verloren tijd door eene korte behandeling der overige punten, welke belang inboezemen, gelijk de neerlaag van Constantine, de onttrekking aan de regtsmagt van de jongen *Napoleon*, enz. zal willen inhalen; en dus aan deze te kort doen om te spoediger tot de stemming over het geheel te komen.

— De lange duur der beraadslagingen in de kamer doet weder spreken over ministeriele verandering. Men zegt dat de maarschalk *Soult* met de zamenstelling eener nieuwe combinatie zou belast zijn, wanneer het ministerie zich verpligt zag af te treden.

— In de zitting der assises van den Neder-Rijn van den 16den dezer, zijn de pleidooijen in het Straatsburger proces voortgezet. Dien dag zijn de heer *Gricourt* en mevrouw *Gordon* verdedigd, en lag de beurt van spreken, den volgenden dag, aan den verdediger van de graaf *de Brac*.

— Er is een detachement van 325 soldaten van hier naar Toulon op marsch gegaan.

— Men spreekt hier van het op handen zijnde sluiten van een handelstraktaat met Griekenland.

— Onder dagteekening van den 26sten der vorige maand meldt men uit Bona, dat aldaar dagelijks, in het kamp van Drean en te Guelma, eenige, na den togt van Constantine vermiste soldaten aankwamen, welke men dood had geloofd, maar die slechts, door de koude bevangen, waren neergevallen. In het algemeen zouden al de achtergeblevenen door de [illegible] opgenomen. Eenigen had men uit eigen beweging [illegible] weêrgegeven; anderen waren ontsnapt, en weêr anderen [illegible]

zorgvuldig bewaakt, met het doel om of door derzelver uitlevering zich van de nieuwe belastingen te ontheffen, die *Achmed* van hen zou eischen, of om zich voor plundering te waarborgen, ... een deel der Fransche troepen hen overviel.

De volksstammen zouden nog dezelfde gezindheid omtrent de Franschen koesteren, die men hun vóór den jongsten mislukten togt toeschreef, dat wil zeggen dat zij de volstrektste onzijdigheid bewaarden. *Achmed* moet slechts in der daad eenigen invloed hebben op die volksstammen, die in den omtrek van Constantine zijn zamengetrokken en op de Kabaylen die den Atlas bewonen, en die alleen met het uitzigt op plundering, van hunne hoogten komen afzakken.

Uit Madrid heeft men berigten tot den 10den, doch dezelve zijn van alle belangrijkheid ontbloot. Men verwachtte aldaar tijding van den uitslag der verdere verrigtingen der generaals *Espartero* en *Saarsfield*.

Te Malaga heeft den 2den dezer een zware storm gewoed, waardoor eenige vaartuigen op die reede zijn vergaan, en de Engelsche oorlogskorvet *Orestes* hare masten verloren moet hebben. Het weder bleef aldaar voortdurend onstuimig.

— Van het oorlogstooneel verneemt men nog niets naders. Zoo men niet juist weet hoe de toestand der karlisten is na het gebeurde bij Bilbao, zoo weet men evenmin met zekerheid welke de ontwerpen van *Espartero* en het grondwetsgezinde leger zijn. Stellig kan men het er echter voor houden dat de laatsten meest al hunne magt in het noorden zamentrekken en voornemens zijn om de karlisten in het hart aan te tasten. Hunne eindelooze weifelingen schijnen in een vast plan te zijn veranderd, dat zeker na de zegepraal door hen bij Bilbao behaald, ontworpen, of daardoor althans bevestigd is. Men kan gemakkelijk vooruitzien dat er binnen eene maand tijds belangrijke militaire operatien in Navarre zullen plaats hebben.

— Ter beurze is schier niets omgegaan; de discussie van het adres van hare nieuwheid verloren hebbende, boezemt voor 't oogenblik schier geen belang meer in. Het van Londen hooger afkomend merk der Spaansche en Portugesche fondsen heeft ook voordeelig hier ter beurze gewerkt; de Haitische fondsen zijn steeds bijzonder in trek. De notering was heden (18 *Januarij*): 5 pct. 109; 3 pct. 79,65; Spanje Ardoin 26¾; Pass. 7⅜; Differed. nieuwe 11¾; Id. oude 9⅝; Port. 5 pCt. 51; Rom. L. 102.

DUITSCHLAND.

BERLIJN, den 15den Januarij.

Z. M. heeft aan den president van den staatsraad te Neuchatel, graaf *Lodewijk de Pourtalès*, op zijn verzoek, wegens den zwakken staat zijner gezondheid, ontslag uit die betrekking verleend, met begiftiging der orde van den Rooden Adelaar, eerste klasse, en in deszelfs plaats benoemd tot voorzitter van den staatsraad, *Frederik Alexander* baron *de Chambrier*.

Z. M. heeft de opening van den Pommerschen landdag op den 20sten dezer bepaald.

— Uit Petersburg verneemt men, van den 5den dezer, dat Z. K. H. Prins *Karel* van Pruissen, den 2den aldaar in welstand is aangekomen.

De admiraal graaf *van Heyde*, militair gouverneur van Reval, en de Keizerlijke hofmaarschalk Prins *Dolgorucky*, hebben de orde van den Witten Adelaar erlangd.

— Uit de officiële tabellen blijkt, dat zich in Pruissen één geneesheer op de 2885 zielen bevindt. Deze verhouding verschilt echter grootelijks in onderscheiden plaatsen. Zoo heeft men bijv. in Berlijn op 900, en in de kreits Rozenberg (provincie Silezie) op 55,000 zielen één arts; in de kreits Bomst (provincie Posen) op 47,000 inwoners (in 7 steden en 176 dorpen) slechts 2 artsen; in de kreits Goldapp (provincie Pruissen) op 53,000 inwoners 1 arts; in de kreits Pleschen (provincie Posen) op 50,000 inwoners (in 4 steden en 271 dorpen) slechts 2 artsen. In het algemeen zijn de oostelijke deelen des rijks het meest van geneesheeren ontbloot.

FRANKFORT, den 17den Januarij.

De Oostenrijksche bondsgezant en president der bondsvergadering, graaf *von Munch Bellinghausen*, wordt eerstdaags alhier uit Weenen terugverwacht.

— De politie dezer stad alle uiterste pogingen aangewend, om de zes ontvlugte studenten, die wegens staatkundige misdaden veroordeeld en alhier gevangen zaten, weder meester te worden, doch hetzelve is haar niet mogen gelukken. Onze dagbladen nemen deswege een diep stilzwijgen in acht, waarschijnlijk ten gevolge van de bevelen waaraan zij onderworpen zijn. Intusschen schijnt het uit verschillende bijzonderheden te blijken, dat aan de ontvlugten van buiten de behulpzame hand is geleend; dat alles voor hunne ontvlugting was gereed gemaakt, en dat zij in de uitvoering daarvan door een' der bedienden van de gevangenis, die gelijktijdig met hen verdwenen is, bijgestaan zijn. Naar men wil, zouden zij met een met vier paarden bespannen rijtuig dat hen op den linker Mainoever wachtte, in allerijl naar Oppenheim zijn vertrokken, dien nacht aldaar den Rijn zijn overgestoken, en vervolgens door Rijn-Beijeren zich naar de Fransche grenzen hebben begeven, welke zij bij Weissenburg zouden gepasseerd zijn.

— Den 14den Januarij 's avonds werden HH. MM. de koning en koningin van Beijeren, van Tegernsee in hunne residentie terug verwacht, daar het vertrek van daar van koning *Otto* en zijne gemalin dien middag had plaats gehad. De laatstgenoemden zouden hunnen weg over Innsbruck nemen.

— Uit Triest meldt men dat reeds den 5den aldaar waren aangekomen Z. Keiz. H. de Aartshertog *Karel* met zijne dochter, de bruid des konings van Napels. Spoedig daarna volgden ook de Aartshertogin *Maria Clementina*, de gemalin van den prins van *Salerno*; door tegenwind, was de koning van Napels echter eerst in den avond van den 7den aangekomen. Den 9den was het huwelijk in de huiskapel van het paleis *Zambelli* voltrokken. Men zou de terugreis over de Marken nemen.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 20sten Januarij.

Bij koninklijk besluit van 30 December 1836, zijn tot leden der klassikale besturen, en derzelver secundi, in Noord-Braband benoemd:

Voor de classis van 's Hertogenbosch: tot lid de heer *J. H. Hamelberg*, predikant te Knik, en tot secundus, de heer *A. Tak*, predikant te Engelen; tot lid, de heer *B. A. Holster*, prokureur en ouderling te 's Bosch, en tot secundus, de heer *C. Schouw*, griffier van het vredegeregt en ouderling te Tilburg.

Voor de classis van Breda: tot lid, de heer *G. van Nouhuys*, predikant te Roozendaal, en tot secundus, de heer *V. van Gogh*, predikant te Breda; tot lid, de heer *G. B. van Bemmelen*, predikant te Oosterhout, en tot secundus, de heer *J. Begemann*, predikant te Dongen; tot lid, de heer *A. W. Gerlach*, burgemeester en ouderling te Heeven, en tot secundus, de heer Mr. *J. C. van Heusden*, president van de regtbank en ouderling te Breda.

Voor de classis van Heusden: tot lid, de heer *J. A. Arntzen*, predikant te Woudrichem, en tot secundus, de heer *J. A. Bosken*, predikant te Werkendam; tot lid, de heer *H. E. ...*, burgemeester en ouderling te Sleeuwijk, en tot secundus, de heer *P. Kuypers*, notaris en ouderling te Drunen.

En voor de classis van Eindhoven: tot lid, de heer *J. P. H. Reyers*, predikant te Valkenswaard, en tot secundus, de heer *J. Spaan*, predikant te Hoogeloon, tot lid, de heer *J. D.* baron *van Tuyll van Serooskerken*, lid der Staten-Generaal en ouderling te Heeze, en tot secundus, de heer *S. de Vries*, burgemeester en ouderling te Waalre, en tot secundus van den gecommitteerden *Niermeyer*, de heer *J. H. S. van Lamsweerde Schuller*, predikant te Someren.

— Men schrijft ons uit Tilburg dat aldaar den 16den dezer, als Burgemeester was geïnstalleerd de heer *H. B. Reckers*, welke plegtigheid bijzonder was opgeluisterd door de schoone muzijk van het daar ter plaatse bestaande Harmonie-Concert, hetwelk genoemden heer van zijne woning naar het raadhuis, en van daar naar zijne woning begeleid had. De keuze van dien nieuwen burgemeester vond te Tilburg algemeene toejuiching.

— Uit Fijnaart schrijft men ons van den 10den dezer het volgende:

» Dezen morgen ten acht ure had alhier een allandroevigst ongeluk plaats. Even buiten het Sas van Mark en Dintel, aan de punt van het Hollandsch, diep was men bezig om steenen die, uit eene in de jongste stormen gestrande schuit, op de slikken van de aanwas des nieuwen polders onder deze gemeente zijn geworpen, in eene andere schuit te laden. De boot waarmede men de werklieden, ten getale van zeven, derwaarts wilde brengen, en die slechts een afstand van 10 à 11 ellen had af te leggen, sloeg door den fellen stroom, om waardoor de volgende 4 personen om het leven kwamen: *Arie van der Linden*, oud 36 jaren, metselaarsknecht nalatende eene zwangere vrouw en drie kinderen; *Cornelis de Wolf*, oud 25 jaren, arbeider, ongehuwd; *Willem van der Burght*, oud 19 jaren, met verlof te huis en behoorende tot de reserve van de tweede afdeeling infanterie en *Jan Willemsen Verstuyve*, oud 17 jaren, metselaarsgezel, wier lijken het Hollandsch diep zijn ingedreven."

— Uit Kortrijk wordt het volgende gemeld:

» Op den 13den dezer heeft in de werkplaats van de heeren *Puis-*

sant en *Rohshill* [illegible] een noodlottig voorval plaats gehad. Eenige arbeiders waren bezig eenige oude bommen stuk te slaan, die sedert het begin van den winter op eene achterplaats van het etablissement in regen en water hadden gelegen; zij bedienden zich tot dit einde van eene ijzeren bout, welke zij in de zundgaten der bommen dreven, om alzoo, ter voorkoming van mogelijke ongelukken, het welligt nog daarin vervatte buskruid los te maken en uit te storten; doch het zij door de wrijving van de bout tegen de wanden van een der bommen, het zij door de dreuning der hamerslagen, een dier bommen, waarin misschien het water niet was doorgedrongen, barstte plotseling in onderscheiden stukken, waardoor [illegible] getroffen dat hij terstond den geest gaf, en verscheiden anderen meer of minder zwaar werden gekwetst.

— In de Engelsche zeeberigten komt een droevig geval van schipbreuk voor. Op den 5den dezer ontmoette de Engelsche brik *George Gordon*, te midden van den Atlantischen oceaan, een door storm heen en weder geslingerd reddeloos schip; men naderde het en zag nog vier man aan boord; door middel eener toegeworpen lijn werd een man gered; bij de herhaling dezer poging, verdronk de tweede en de twee andere werden intusschen door den storm met het wrak voortgeslingerd en zullen waarschijnlijk den dood gevonden hebben. De geredde verhaalde dat het schip *Christopher* heette er op 17 Nov. met eene lading hout van Quebec naar Londen was gezeild, dat, weinig dagen na hun vertrek, eenige van de 18 manschappen aan ziekte waren overleden en de overige tot op den dag der ontmoeting, door zware stortzeeën achtervolgend over boord waren geslagen.

— Op onderscheiden tijdstippen zijn verschillende begrootingen gemaakt van de bevolking van Parijs, doch de volgende berekening is, zoo wij vermeenen, uit naauwkeurige opgaven getrokken. In het jaar 1590 bedroeg de bevolking, alhoewel door religie-oorlog gedund, nagenoeg 200,000 zielen. Onder de regering van Hendrik IV. en Lodewijk XIII. nam zij sterk toe. In het laatste gedeelte der regering van Lodewijk XIV. beliep zij omtrent 510,000 In het jaar 1762 was zij tot 576,000 geklommen. Onder de regering van Lodewijk XVI. bedroeg het getal der ingezetenen 600,000. In 1805 was het tot 547,750 afgenomen. In 1817 wederom gestegen tot 713,966. In 1827 tot 890,431. In 1831 verminderd tot 774,338. In 1832 berekende men het getal der inwoners op 770,280; en overeenkomstig de laatst gedane telling, bedroeg de bevolking weinig minder dan 1,000,000 zielen, zoodat zij in den tijd van 31 jaren bijna is verdubbeld.

De tijdingen uit Engeland loopen tot den 17den. De Hertogin *van Glocester* bevond zich iets beter. — De beurs was gedrukt geworden doordien een der aanzienlijkste huizen, dat van *James Esdaile et Comp.*, tijdelijk deszelfs betalingen geschorst had.

— Men heeft berigten uit de vereenigde staten tot den 24sten December. De uit de verschillende Staten afgevaardigde keizers, die den heer *Martin van Buren* tot Voorzitter van het Gemeenebest hebben benoemd, hebben zich over de verkiezing des Ondervoorzitters niet kunnen vereenigen; zoodat deze keuze thans, volgens de bekende bepaling der Noord-Amerikaansche staatsregeling, aan den Senaat is verbleven. — De generaal *Jackson* was sedert de opening van het Congres in beterschap toegenomen, zoodat men de hoop koesterde, dat hij op Nieuwejaarsdag de gewone gelukwenschen in persoon zou kunnen ontvangen. — De opstandelingen in Texas schijnen thans, waarschijnlijk ten gevolge der aanmaningen van de Noord-Amerikaansche regering, meerdere gematigdheid aan den dag te leggen. Volgens een berigt uit New-Orleans van den 12den December, hebben zij den Voorzitter der Mexicaansche Republiek, generaal *Santa Anna*, die reeds voor verscheidene maanden, terwijl hij deze opstandelingen bestreed, door hen gevangen is genomen, en wiens leven, zelfs nog gedurende zijne gevangenschap, groot gevaar heeft geloopen, in vrijheid gesteld. De generaal was, door twee Noord-Amerikaansche officieren vergezeld, aan boord eener stoomboot vertrokken, om zich naar Washington te begeven.

— Ter Londensche beurze stonden genoteerd, de 3 pCt. gecons. 89¾; Nederl. W. S. 2½ pCt. 53⅛; de 5 pCt. 102⅜; Spanje Werk. Sch. 26½; Passief. 8¼ Uitgest. 12½; Portugal 48¾; Columbia 26¾.

Den 17den en 18den dezer is de belgische kamer van vertegenwoordigers vergaderd geweest, doch er is in hare zittingen niets belangrijks voorgevallen. In die van eergisteren, is de discussie van den vorigen dag voortgezet over de voorgestelde wijzigingen in den 6den grondslag der personele belasting, handelende over de paarden [illegible]

De koers der Spaansche fondsen heeft gisteren te Antwerpen weinig verandering ondergaan, alhoewel het Londensch fondsen-merk hooger afgekomen was. De notering was gisteren (19 *Januarij*): Belg. 100¾ ½; O. Met. 103¾; Sp. Ardoin 24⅝ ½; Differed. 9¼; Napelsche renten, 92½ B. Tav. 59; Sicil. 92½; Rom. L. 100¾; Id. te Antw. 99¼; Braz. 85. — Wisselkoers op Amst. en Rotterdam ⅛ pCt. verlies k. z.

NECROLOGISCH OVERZIGT VAN 1836.

De heer *de Chateaubriand* merkt in een zijner werken op, dat de personen, die zich op het groot staatstooneel, dat in de laatste tijden gespeeld is, beroemd of berucht gemaakt hebben, met eene verwonderlijke snelheid daarvan aftreden. Eene eenvoudige necrologische lijst van een enkel jaar, kan tot eene, treurige aandoeningen wekkende, bijdrage tot deze aanmerking strekken.

Koning *Karel X* sterft in zijne ballingschap, en heeft, als den verhevensten in rang, op de eerste plaats in dezen lijk-stoet aanspraak; nevens hem vinden wij den oudsten der koningen en de jongste der koninginnen van Europa, den koning van Saxen en de koningin van Napels. De landgraaf *Karel* van Hessen-Kassel, deken der Europesche Prinsen, de Groot-Hertogin van Hessen-Darmstadt, de jeugdige Groot-Hertogin van Rusland *Anna Michaelowna*, de Prinses *Radziwill*, van het koninklijk Pruissisch huis, en verscheiden leden van vorstelijke duitsche huizen, moeten in hun gevolg vermeld worden.

De katholijke kerk betreurt de kardinalen *Iaguanzo y Ribera*, *de Cheverus* en *Buttigko*, de Fransche bisschoppen alleen zes hunner broeders bisschoppen.

De Fransche kamer der pairs heeft den hertog *van Grammont*, de markies *Raigecourt* en *de Sercey*, de graven *Joseph de la Grange*, *de Tracy*, *François*, *de Serrant* en *Chabrol*, den baron *Beaujour*, den heer *Bailliot* verloren; de kamer der afgevaardigden onder anderen *Firmin Didot*, *Noel Desverges* en den baron *Fain*. Onder het aantal gestorven leden van vroegere wetgevende vergaderingen, bevinden zich de heer *Flangergues*, de markies *Cambon* enz.

Het Fransche leger heeft zestien luitenant-generaals, tien generaal-majoors en andere opper-officieren verloren, waaronder de baron *Rey*, den generaal-majoor *Bizannet*, bekend door zijne manhafte verdediging van Bergen-op-Zoom, de kolonel *Chatelain*, enz.; ook kunnen de generaal *de Villemur*, minister van don *Carlos*, de heer *Arago*, hoofd van de genie in Mexiko en *Carbonnier*, bestuurder van den scheepsbouw in Rusland, tot hun getal gebragt worden.

Onder de mannen die in Frankrijk verheven burgerlijke rangen hebben bekleed, behooren de graaf *de Rayneval*, gezant te Madrid; de graaf *de Jurien*, oud-intendant der zeemagt, de barons *Rougier de la Bergerie*, *de Forget* en andere prefecten.

De moeder van *Napoleon* heeft in 1836 hare lange loopbaan voleind; te gelijk zijn de gravin *Bertrand*, de geneesheer *O'Meara* en de abt *Vignale*, drie lotgenooten van *Napoleon* op St. Helena, overleden.

Onder de lieden van rang, die elders in 1836 gestorven zijn, merkt men op den graaf *Cathcart*, een der Engelsche ministers op het Weener-congres; sir *Henry Liston*, den Nestor van alle Nederlandsche staatslieden; Prins *Razuwowsky*, deken van de Russische diplomatie; de hertog *de Gualtieri*, president van den raad der ministers te Napels; de heer *Madvison*, oud-president, en de kolonel *Aaron Burner*, oud-vice president der Vereenigde Staten; de heer *Livingston*, gewezen gezant dier Staten, zelfs nog onder de republiek in Frankrijk, de heeren *Asser*, *van de Poll* en *de Bye* in het Nederlandsch staats-bestuur; de Engelsche admiralen *Ferrier* en *Vackenham*; de Nederlandsche vlootvoogd *Lantsheer*; de prins aartsbisschop van Olmutz; de generaal *Barragan*, president van Mexiko, de laatste afstammeling *van Montezuma*; de heer *Legrand*, oud-bestuurder der Helvetische Republiek; de hertog van Gordon, lord *Fingall*; de baron *de Secus*, oud lid der Nederlandsche Staten-Generaal; dom *Guiao*, oud minister van financien van dom *Miguel*; en den grootvizier van den Sultan *Mahmoud*, *Redschid*-pacha.

En wat al edele slagtoffers zijn, over en weder, in den bloedigen strijd in Spanje gevallen? *Sagastibelza*, *Ibero*, *Ircondo*, *de Oriaffa's*, *Villalobos*, *Talarn*, *Sanz*, *Hidalge*, *de Chavannes*, *de Larochefaucauld*, *Errouard*, *d'Argy* en de Portugesche brigadier *Coëlho* zijn met de wapenen in de hand gevallen; minder gelukkig, zijn hunne wapenbroeders, *Ivan O'Donnell*, *Miralles*, *Vedal Del Mora*, *Cortes* & *Ride*, *Lopez*, *Dunzuriaga*, teregt gesteld of door het graauw afgemaakt. De generaal *Quesada* en *San Just*, de graaf *Donadio*, burgerlijk gouverneur van Malaga, en de brigadier *Terra*, gouverneur van Figueries zijn aan de zijde der Christinos, onder de slagen van het gepeupel gevallen. In Peru is de oproerige generaal *Salaverry* door *Bustemente* verwonnen en over den kling gejaagd. Eene gansche bevolking van Creeks-Indianen door de Amerikaansche staatkunde uitgemoord; terwijl een kleurling, zonder vonnis, door het graauw der Missouri verbrand wordt; *Ulema's* op last van den Sultan de voeten gespeeld; talrijke slagtoffers van een' volks oploop in Athene; de pest in Adrianopel en in geheel

het Oosten; de cholera, vooral in Italie en Beijeren; stormen, sneeuwvallen, moordende overstroomingen! Wat al misdaden en onheilen in een jaar van verwoesting!" roept een Fransch blad uit.

De wetenschappen hebben in 1836 moeijelijk te herstellen verliezen geleden. De fransche Akademie zag de heeren *de Jussieu*, *Ampère*, *Napier* en *Gérard*, uit haren boezem gerukt. Daarna moet men de namen van de sterrekundige *Bond* en *Gambart* schrijven; zoo mede van de geneesheeren *Lerminier*, *de Chatelet* en *Regnault*; den grooten *Hufeland*, baron *van Stift* en *Sir W. Kinghson*; den beroemden engelschen ingenieur *Mac Adam*, de aardrijksbeschrijvers *Lislet Geoffroi* en *Girolamo Segato*; den beroemde *Ferussac*, teeken-natuurkundige; den kruidkundige *Persoon*, van de kaap de Goede Hoop; de scheikundigen *Sacharon* en *Morichini*, den geoloog *Warmoltz* enz.

De letteren hebben den franschen dichter *Raynouard*, den beroemden improvisator *Sgricci*, den engelschen romanschrijver *Godwin*, de fransche schrijfster Mevr. de gravin *de Souza en Albrizzi*; den duitschen treurspeldichter *Raimund*, den orientalist *Sir Ch. Wikins* en *Marden*; den hoogleeraar *Schlegel*; den oudheidkundige *Fea*, *Zénor Pons*, *Weisser*, *Fallot*, *Baillet*, *Rouget de l'Isle* (maker van den Marseilleaanschen marsch); den zwitserschen geschiedkundige *Bussinger*, den engelschen geschiedschrijver *Robins* en den pruissischen staat-huishoudkundige *Krause* te betreuren.

De dagbladen verloren in *Armand Carrel*, *Blacque* (redacteur van den ottomanischen *Moniteur*) *Ferton*, *Darmaing* en *John Tait* bekwame schrijvers.

De kunsten eischen hier namen als van *Carlo Vernet* en Mevr. *Malibran* op te teekenen. Daarbij mag men den profess. *Reicha*, den jeugdigen spaanschen toonzetter *Gomez* de schilders *Mérimée Descamps*, *James Home*, de beeldhouwers *Roscels* en *Girand*; den beroemden duitschen drukker *Tauchnitz*; den compositeur *Karr*; Madame *Testa*, Mlle. *Sainval* en den ouden *Franconi* voegen.

Ook stierven in dit jaar de conventie-leden *Sieyes*, *Thabaud* en *Martel*.

Het fransch dagblad, waaruit wij het meerendeel van deze lijst, bij welker afschrijving ons hard vaak bloedde, ontleenen, durft bij de reeks van menschen van eer of hooge hoedanigheden te voegen: » het schavot werd opgeslagen voor *Fieschi*, *Pepin*, *Morey*, *Alibaud* en voor den moordenaar *Lacenaire*, dichter en wijsgeer!!"

Nieuwste Fransche Letterkunde, N°. XI.

PICCIOLA, *par* X.B. SAINTINE. Un volume.

Naar luid van des schrijvers brief van opdragt aan Mad. ANCELOT behelzen de door hem uitgegevene bladen de geschiedenis van het leven van Graaf CHARLES VERNONT DE CHARNEY, en vooral dat deel van zijnen levensloop, toen hij door den Consul BUONAPARTE, kurten tijd voor dat deze de keizers-kroon zich op het hoofd zettede, als zich schuldig gemaakt hebbende aan het ontwerp eener republikeinsche zamenzwering, opgesloten werd in de staats-gevangenis van Fenestrelle, een vlek in Piemont. Genoemde Graaf wordt voorgesteld als iemand die, aan de wijsbegeerte eene verkeerde rigting gegeven hebbende, geëindigd was met tot volkomen ongeloof over te slaan, en die ten laatste een menschenhater was geworden. Eene bloem moest hem tot andere gedachten doen komen; hem wederom geloof doen hechten aan een Weldadig eeuwig Zelfwerkend Opperwezen; hem opleiden tot een vast geloof aan de onsterfelijkheid der ziel; en hem verzoenen met de menschheid. Zoo als het onderwerp dit van zelf medebrengt, is de geheele inkleeding van het verhaal met zachte en aandoenlijke vormen omgeven; de stormen der hartstogten hoort men niet dan van verre loeijen, maar de weldadige zachte gemoedsaandoeningen treffen en roeren hier. In alles blinkt bovendien een zuiver en rein godsdienstig, een helder wijsgeerig en op goede gronden rustend vertrouwen op onze wijze Voorzienigheid uit; terwijl botanische kennis de inkleeding van het verhaal heeft gemakkelijk gemaakt. Een dergelijk geschrift breekt aangenaam de bonte rij af dier gruwzame bedrijven, die wel schokken maar niet roeren kunnen, die misschien overtuigen maar niet overreden. Gelukkig is de mensch, die in dit werk, als een tegenhanger van het werk van SILVIO PELLICO, wel waardig eene vertaling bij onderscheidene volken te erlangen, de genoegens deelachtig mag worden, die hier voor edele zielen voorhanden zijn; gelukkiger nog degenen, die, op den doolweg geraakt, met den Graaf DE CHARNEY daarvan nog in tijds mogen worden teruggebragt. En dit zij genoeg ter aanbeveling voor een Nederlandsch publiek.

170ste Koninklijke Nederlandsche Loterij.

TWEEDE KLASSE.

5de Trekking: N°. 22456, een prijs van *f* 2000; N°. 6105, *f* 1000; N°. 6893, *f* 1000.
6de — N°. 20310, een premie van *f* 2000.

Graanmarkt te Amsterdam.

Van Woensdag 18 Januarij.

TARWE. — Aan consumtie als voren verkocht, sommige kooren bij eenige partij: 132 ℔ p. eenj. Rost. *f* 265; - 136 O. dito *f* 250; - 128 p. Anclamm. *f* 250; - 127 O. Pomm. *f* 225.

ROGGE. — Prijshoudend: 123 ℔ N. Inlandsche bij partijen van de zolders *f* 150; - 122, 123, 125 ℔ N. Overijss. *f* 148, 150, 152.

GARST EN BOEKWEIT. — Zonder handel.

HAVER. — Stil: 84 ℔ N. Groninger dikke *f* 88.

GRAANMARKT TE AMSTERDAM.

KOOL- EN LIJNZAAD. — zonder handel.

RAAPOLIE. — per 6 w. *f* 42; vliegend *f* 41½ à 40½; Mei *f* 39½ à 39; Sept. en Oct. *f* 35.

LIJNOLIE. — per 6/w. *f* 35¼; vliegend *f* 34¼, flaauw.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (19 *Januarij*), waren genoteerd: Werkel. Schuld 2½ pCt. 53⅞, 54, 53⅞; dito 5 pCt. 101½; Kansb. *f* 23; Amort.-Syndic. 4½ pCt. 94⅝; Handelm. 132¾, 130¼; Ardoins 85 à 24¾, ½, ⅜, dito coup. 43½; Passive 9; Met. 100; Columb. 21⅛, 20⅞; Eok. bl. gil. 23¼.

SCHOUWBURG TE BREDA.

Met Hooge Toestemming,

zullen de Hollandsche Tooneelisten, onder Directie van Mejufvrouw A. C. OTTINGH, het genoegen hebben te vertoonen, op Zaturdag den 21. dezer:

PRECIOSA, of *het Spaansch Heidinnetje*, Romantisch Tooneelspel in 4 bedrijven, met Dansen en Koren, naar aanleiding van het hoogduitsch voor het Nederlandsch Tooneel bewerkt door den Heer KERKHOVEN, muzijk van C. M. VON WEBER, (nooit alhier vertoond), voorzien van geheel nieuwe expresselijk daartoe vervaardigde Decoratiën, Costumes, Heidensche Dansen, Koren, Optogten en verder groot en uitgebreid Spectakel.

Precies ten *zes* ure op het Tooneel.

STOOM-JAGT
PRINSES MARIANNE.
van MIDDELBURG naar ROTTERDAM,
Januarij 1837.

Van MIDDELBURG.				Van ROTTERDAM.			
Zondag	22,	's morg.	4½ uur.	Dingsdag	24,	's morg.	6 uur.
Donderd.	26,	»	6 »	Vrijdag	27,	»	7 »

BIJ BROESE & COMP., TE BREDA,
zijn de volgende NIEUWE WERKEN *voorhanden:*

Mémoires de Lucien Bonaparte, 1e volume . . *f* 1,20.

Le Paradis Perdu, de Milton, par M. de Chateaubriand; 2 volumes . . . . » 2,40.

Essai sur la Littérature Anglaise, par le même, 2 v. » 2,40.

De Lamennais, affaires de Rome . . . . . . » 1,30.

Dictionnaire Géographique Universel, ou description de tous les lieux du globe sous le rapport de la géographie, physique et politique, de l'histoire, de la statistique, du commerce, de l'industrie, etc. etc., par une société de géographes, de voyageurs et de négocians, tant nationaux qu'étrangers, orné de cartes coloriées et de planches donnant les pavillons, drapeaux, cocardes, monnaies, etc.; paraissant en livraisons. Prix de chaque livraison . . . . » 0,25.

Abrégé de géographie, rédigé sur un nouveau plan, d'après les derniers traités de paix et les découvertes les plus récentes par A. Balbi, 3e édition. Cette édition formera un seul volume gr. 8°; contenant la matière de plus de 6 vol. in 8° ordinaire, elle paraîtra en douze livraisons; chacune . » 0,65.

Le Buffon Classique de la Jeunesse ou Résumé d'Histoire Naturelle. Ouvrage neuf, rédigé pour les jeunes gens des deux sexes et d'après le texte de Buffon et de tous ses continuateurs, et orné de superbes planches, représentant plus de 500 animaux, plantes, etc. etc., 2 beaux volumes in 8°, très-élégants, format anglais, texte à deux colonnes avec filet et encadremens. Paraissant en livraisons. Prix de chaque livraison . . . . » 0,25.

Dictionnaire Universel du Commerce, de la Banque, des Manufactures et des Marchandises; contenant l'état actuel du Commerce et de l'Industrie de toutes les nations commerçantes et des principales villes de Commerce dans toutes les parties du monde, par Mac-Culloch. Paraissant en livraisons. Prix de chaque livraison . . . . » 0,17½.

Schayes, les Pays Bas avant et durant la domination Romaine, ou tableau Historique, Géographique, Physique, Statistique et Archéologique de la Belgique et de la Hollande, depuis les premiers temps Historiques jusqu'au 6e siècle. Tome I. » 4,00.

Marcet, La physique ou la philosophie naturelle en dix-huit conversations . . . . » 2,70.

Traité élémentaire d'Anatomie Comparée, suivi de recherches d'Anatomie philosophique ou transcendante sur les parties primaires du système nerveux et du squelette intérieur et extérieur, accompagné d'un atlas de 31 planches in 4° gravées, par C. G. Carus. Paraissant en livraisons. Chaque livraison de texte et planches . . . . » 0,75.

Deleuse, Instruction pratique sur le magnétisme animal, augmentée d'un chapitre du docteur L. Rostan . » 2,20.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers,